

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Πολιτική (και) επικοινωνία

Ενότητα 10: Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα:
Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

Ιωάννης Καραγιάννης
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

- ✦ 1974-1981 (το υπό διαμόρφωση σκηνικό)
- ✦ 1981-1989 (η εμπέδωση του δικομματισμού)
- ✦ 1989-1996 (η μετάβαση στο νέο ραδιοτηλεοπτικό περιβάλλον)
- ✦ 1996-2009 (ο δικομματισμός σε συνθήκες «τηλεκρατίας»)
- ✦ 2009 και εντεύθεν (η διαδικτυακή πρόκληση)

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

1974-1981 (το υπό διαμόρφωση σκηνικό)

- ⌘ Κρατικό μονοπώλιο στο χώρο της ραδιοτηλεόρασης
- ⌘ Ο Τύπος αναπαράγει τις κομματικές διαιρέσεις
- ⌘ Κοινοβουλευτική κυριαρχία του κόμματος της ΝΔ: Μετά τις εκλογές το 1977 διαφαίνονται τάσεις συγκρότησης ενός δικομματικού συστήματος
- ⌘ Αυξημένο ενδιαφέρον των πολιτών για την πολιτική και ισχυρές κομματικές ταυτίσεις
- ⌘ Χαμηλή εξοικείωση του πολιτικού προσωπικού με το μέσο της τηλεόρασης

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιόδολόγησης

1974-1981 (το υπό διαμόρφωση σκηνικό)

- ⌘ Κυριαρχία των αδιαμεσολάβητων μορφών πολιτικής συμμετοχής
- ⌘ Κυριαρχία της αφίσας και του «μπαλκονιού» ως μέσα προεκλογικής εκστρατείας
- ⌘ Ισόποση διάθεση τηλεοπτικού χρόνου για τα πολιτικά κόμματα
- ⌘ Ραδιοφωνική χρήση του μέσου της τηλεόρασης: τηλεοπτική μεταφορά της αφίσας

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιόδολόγησης

1981-1989 (η εμπέδωση του δικομματισμού)

- © Εμπέδωση του δικομματισμού και προνομιακή θέση των δύο «κομμάτων εξουσίας» αναφορικά με τον διαθέσιμο τηλεοπτικό χρόνο
- © Οργανωτική ανάπτυξη του κόμματος της ΝΔ
- © Ισχυρές κομματικές ταυτίσεις και όξυνση της πολιτικής αντιπαράθεσης σε συνθήκες ιδεολογικής πόλωσης

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

1981-1989 (η εμπέδωση του δικομματισμού)

- © Η αφίσσα και το « μπαλκόνι» παραμένουν βασικά μέσα προεκλογικής εκστρατείας
- © Τηλεοπτικοποίηση της προεκλογικής συγκέντρωσης και σκηνοθετική της οργάνωση
- © Νομικές ρυθμίσεις αναφορικά με την κρατική χρηματοδότηση της προεκλογικής εκστρατείας
- © Οξεία κομματική και πολιτική αντιπαράθεση ανάμεσα σε δύο διακριτούς «πολιτικούς κόσμους» (αντίθεση «Δεξιά-Αντιδεξιά»)

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

1981-1989 (η εμπέδωση του δικομματισμού)

- © Κρατικό μονοπώλιο στο χώρο της ραδιοτηλεόρασης που καταργείται στο δεύτερο μισό της δεκαετίας (δημιουργία δημοτικών ραδιοφωνικών σταθμών)
- © Είσοδος νέων επιχειρηματιών στο χώρο του Τύπου στο δεύτερο μισό της δεκαετίας προάγγελος της βαθμιαίας αυτονόμησής του από τις κομματικές διαιρέσεις
- © Τηλεοπτικές εκπομπές πολιτικού λόγου στην κρατική τηλεόραση («ανοιχτά χαρτιά», «στρογγυλό τραπέζι»)

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

1989-1996 (η μετάβαση στο νέο ραδιοτηλεοπτικό περιβάλλον)

- Βαθμιαία αποδυνάμωση των κομματικών ταυτίσεων και αύξηση του πολιτικού κυνισμού
- Ρευστό πολιτικό σκηνικό (αλληπάλληλες εκλογικές αναμετρήσεις, «οικουμενική κυβέρνηση», «συγκυβέρνηση», κ.λπ.)
- Αποχώρηση, στο δεύτερο μισό της περιόδου, των ηγετών των δύο «κομμάτων εξουσίας» (Α. Παπανδρέου, Κ. Μητσοτάκης)

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

1989-1996 (η μετάβαση στο νέο ραδιοτηλεοπτικό περιβάλλον)

- Αποδυνάμωση του μοντέλου των προεκλογικών συγκεντρώσεων και της αφίσας (προεκλογικές συγκεντρώσεις-συναυλίες της ΝΔ στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας)
- Κοινή συμμετοχή των τριών πολιτικών αρχηγών (Α. Παπανδρέου, Κ. Μητσοτάκης, Χ. Φλωράκης) σε εκδήλωση-συζήτηση (Πάντειο Πανεπιστήμιο) προάγγελος της τηλεοπτικής αντιπαράθεσης ανάμεσα σε αρχηγούς (debate) ως πρακτική προεκλογικού αγώνα
- Απαρχές σύγκλισης των δύο «κομμάτων εξουσίας» στα μείζονα κοινωνικοοικονομικά και πολιτικά διακυβεύματα (ΕΕ, οικονομία, κ.λπ.)

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

1989-1996 (η μετάβαση στο νέο ραδιοτηλεοπτικό περιβάλλον)

- Καθιέρωση της προεκλογικής διαφήμισης
- Δημιουργία ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών στο πλαίσιο της απορρύθμισης του ραδιοτηλεοπτικού συστήματος
- Αξιοποίηση στελεχών από το χώρο της επικοινωνίας για την οργάνωση της πολιτικής επικοινωνίας των κομμάτων σε συνθήκες κυριαρχίας της τηλεόρασης

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

1996-2009 (ο δικομματισμός σε συνθήκες τηλεκρατίας)

- ✓ Περαιτέρω ενίσχυση της κομματικής αποστοίχισης και της ιδεολογικής σύγκλισης των κομμάτων
- ✓ Κυριαρχία της τηλεόρασης ως μέσου πολιτικής επικοινωνίας
- ✓ Τεχνολογικές καινοτομίες

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

1996-2009 (ο δικομματισμός σε συνθήκες τηλεκρατίας)

- ✓ Αρνητική πολιτική διαφήμιση
- ✓ Τηλεοπτική αντιπαράθεση (debate)
- ✓ Απομάκρυνση από το πρότυπο των προεκλογικών συγκεντρώσεων και της αφίσας

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

1996-2009 (ο δικομματισμός σε συνθήκες τηλεκρατίας)

- ✓ Ο Τύπος δέχεται ισχυρές πιέσεις και ανακατατάξεις χαρακτηρίζουν τις εξελίξεις στο χώρο
- ✓ Βαθμιαία εισαγωγή του διαδικτύου ως εργαλείου πολιτικής επικοινωνίας
- ✓ Εμπέδωση των αλλαγών που σημειώνονται στη δημοσιογραφική λειτουργία έναντι του πολιτικού προσωπικού

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

2009 και εντεύθεν (η διαδικτυακή πρόκληση)

- Περαιτέρω κερματισμός του εκλογικού σώματος
- Περαιτέρω ενίσχυση του πολιτικού κυνισμού και αποστασιοποίηση από την πολιτική
- Περαιτέρω μετασηματισμοί στην οργανωτική και ιδεολογικοπολιτική φυσιγνωμία των κομμάτων

Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης

2009 και εντεύθεν (η διαδικτυακή πρόκληση)

- Περαιτέρω χρήση του διαδικτύου ως εργαλείο πολιτικής δράσης και επικοινωνίας
- Περαιτέρω ενίσχυση της στοχευμένης πολιτικής επικοινωνίας
- Περαιτέρω ενίσχυση των επαγγελματιών της επικοινωνίας στη διαμόρφωση της προεκλογικής εκστρατείας

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Σημειώματα

Σημείωμα αδειοδότησης

- Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση, Όχι Παράγωγο Έργο 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

- Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:
 - που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
 - που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
 - που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο
- Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ιωάννης Καραγιάννης 2015. «Πολιτική (και) επικοινωνία. Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα: Στοιχεία ενδεικτικής περιοδολόγησης». Έκδοση: 1.0. Ρέθυμνο 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://opencourses.uoc.gr/courses/course/view.php?id=358>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.